

Nowe technologie – blog edukacyjny

Dorota Janczak

Nowoczesny nauczyciel poszukujący ciekawych rozwiązań chętnie zapozna się z następną po podcaście¹ propozycją wykorzystania nowych technologii w edukacji, mianowicie blogiem. Co to jest blog edukacyjny? W jaki sposób służy edukacji oraz dlaczego warto go tworzyć samemu i zachęcać do tego własnych uczniów? Oto próba odpowiedzi.

Co to jest blog?

Blog to specyficzna strona internetowa, na której można umieścić dziennik sieciowy. Charakteryzuje się pojawiającymi się kolejno, datowanymi wpisami (postami), systemem archiwizacji wpisów oraz ich kategoryzacji (za pomocą tzw. tagów), listą hiperłączy do innych, polecanych przez autora stron (blogroll) oraz możliwością komentowania tekstów autora (blogera) przez czytelników.

Co to jest blog edukacyjny?

Najprościej mówiąc, to taki blog, który służy edukacji. Może być tworzony przez nauczyciela dla innych nauczycieli – staje się wtedy doskonałym miejscem dzielenia się swoją wiedzą i doświadczeniem z kolegami. Może być prowadzony dla uczniów – jest wtedy narzędziem przekazywania wiedzy, zachęcania do dyskusji czy informowania o tym, co dzieje się w klasie, szkole czy na lekcjach danego przedmiotu.

Mogą go tworzyć pojedynczy uczniowie, może grupa uczniów we współpracy z nauczycielem, mogą całe klasy, członkowie kół zainteresowań czy dziennikarze szkolnych gazetek.

Blog nie jest zwykłą stroną internetową, na której informacje są pogrupowane wg daty opublikowania. Umożliwia prowadzenie dyskusji, pozwala na komentowanie postów autora, czyli pozwala na interakcję czytelników z autorem lub innymi odbiorcami. Wykorzystany w edukacji, pozwala na rozwijanie kreatywności, na naukę przekazywania swoich opinii, opisywania wydarzeń, posługiwania się poprawnym językiem.

Dlaczego warto tworzyć blogi edukacyjne?

Blogi są doskonałym narzędziem wspierania nauczania, łatwym w użyciu i do tego bardzo popularnym i atrakcyjnym dla młodych ludzi. Włączenie ich do nauczania pozwala połączyć kształcenie szkolne z nieformalnym, które kształtuje nas przecież w większym stopniu.

Możemy zacząć od zachęcenia uczniów do czytania wartościowych blogów. Mogą to być materiały tworzone przez rówieśników, ekspertów czy samych nauczycieli. Wprowadzając uczniów do tworzenia własnych blogów, możemy liczyć na edukacyjne korzyści z tej twórczości: promowanie krytycznego i analitycznego myślenia, kreatywności, rozwijanie umiejętności czytelnego przekazywania informacji i poprawnego posługiwania się językiem pisanym.

¹ „Meritum” nr 4, 2007.

Zarówno prowadzenie, jak i czytanie blogów może, poprzez możliwość prowadzenia dyskusji online, a tym samym współtworzenie blogu, pogłębiać umiejętności komunikacji i współpracy. Jeśli blog będzie poświęcony konkretnej dziedzinie – może stać się także cennym źródłem wiedzy, ciekawą formą uzupełniania tego, czego uczniowie dowiadują się w szkole.

Możliwość dzielenia się swoją twórczością dodatkowo motywuje – przecież każdy może przeczytać to, co uczniowie opublikują. Ich prace nie powstają tylko „dla nauczycieli”, dla zaliczenia kolejnego działu, po to by być sprawdzone i zniknąć w szufladzie. Są czytane, a więc oceniane przez kolegów, ale i osoby „ze świata”. Część uczniów może połączyć bakcyła i prowadzić blog dla własnej satysfakcji. Takie blogi są najcenniejsze, są autentyczne, bo dotyczą tego, co uczniów interesuje, porusza, co ich angażuje.

Nauczyciele zakładają blogi edukacyjne, w których albo dzielą się swoim doświadczeniem z kolegami po fachu, albo wiedzą ze swoimi uczniami. Blogi skierowane do uczniów mogą być miejscem umieszczania materiałów uzupełniających, miejscem prowokującym do burzy mózgów i pozostawiania swoich opinii w postaci komentarzy, są nowym sposobem komunikowania się z uczniami.

Blogi mogą zawierać treści stworzone w trakcie współpracy nauczyciela z uczniami lub współpracy pomiędzy rówieśnikami. Świetnie nadają się do ukazania wyników pracy uczniów nad projektem, choć nie wszystko, co uczniowie zebrali czy stworzyli, można rozpowszechniać w Internecie. Ograniczenie to jest związane z prawem autorskim oraz ochroną wizerunku osób nieletnich.

Dobrym pomysłem jest tworzenie opartych na blogu szkolnych stron internetowych. Udostępniają prosty w obsłudze mechanizm publikowania informacji, a dodatkowo narzędzia interakcji, które zachęcają do komunikacji i współpracy między nauczycielami, uczniami i rodzicami, a czasem społecznością lokalną.

Jak widać, blog może mieć wiele zastosowań edukacyjnych, może być m.in.:

- klasową lub szkolną stroną,
- miejscem publikacji materiałów dodatkowych czy przydatnych do powtórki, a także linków do ciekawych informacji znajdujących się w sieci,

- miejscem inicjowania dyskusji między uczniami, nauczycielami,
- elektronicznym portfolio uczniów, zawierającym ich prace, informacje o osiągnięciach, oceny ich wysiłków w postaci komentarzy rówieśników i nauczycieli,
- mieszanką tekstów, linków, osobistych przemyśleń i komentarzy – czyli uczniowskim pamiętnikiem online,
- stroną dla nauczycieli do dzielenia się z innymi własnymi doświadczeniami pedagogicznymi.

Od czego zacząć?

Proponuję zacząć od odnalezienia w sieci wartościowych blogów, na których możemy się wzorować, które przeczytamy i przeanalizujemy, by lepiej zrozumieć ideę bloggingu. Potem pora na wybranie tematyki, celu prowadzenia blogu, a następnie rodzaju oprogramowania, którego użyjemy do tworzenia własnego blogu.

Mamy do dyspozycji dwie możliwości publikowania, korzystanie z:

- serwisów hostingowych, które udostępniają miejsce na serwerze, domenę i proste w obsłudze oprogramowanie,
- aplikacji instalowanych, które dają nam większą swobodę w decydowaniu o wyglądzie blogu, ale wymagają od nas dodatkowych umiejętności.

Wybór zależy więc od naszych możliwości i rodzaju blogu.

W Polsce istnieje wiele serwisów blogowych, pojawiają się przy popularnych portalach, np. Interia, Gazeta, Google. Dla początkujących proponuję **Blogger**, który oferuje prosty w obsłudze interfejs i możliwość publikowania postów poprzez przesyłanie maili lub SMS-ów czy MMS-ów.

Do tworzenia szkolnej strony przydatny będzie serwis **Edublogs** – pozwala publikować nie tylko posty, ale i dodatkowe podstrony, tak że witryna może w ogóle blogu nie przypominać. Będzie jednak posiadała wszystkie narzędzia typowe dla blogu. Serwis ten udostępnia też możliwość tworzenia uczniowskich blogów, które mogą być moderowane przez nauczycieli.

Oba serwisy są spolszczone, choć pliki pomocy nie są do końca przetłumaczone.

Ci, którzy czują się na siłach w pełni administrować swoim blogiem, mogą na swoim serwerze zainstalować **WordPress**. Korzystanie z tej możliwości daje autorowi pełną decyzyjność, ograniczeniem są tu właściwie tylko jego umiejętności.

Stworzony przez nas blog może być ogólnie dostępny lub widoczny tylko dla wybranych, zaproszonych przez nas gości czy tych, którzy znają hasło dostępu. Sami decydujemy, która opcja bardziej nam odpowiada.

Na co uważać?

Zachwycając się edukacyjnymi możliwościami blogów, musimy pamiętać, że ich wpływ na nauczanie nie jest automatyczny. Musimy dobrze przemyśleć wykorzystanie ich w edukacji.

Dla nas, nauczycieli to oczywiste, że blogi nie powinny zawierać niewłaściwych treści – zadbajmy o to, by wiedzieli o tym nasi podopieczni. To że w Internecie nie ma cenzury, nie oznacza, że nie obowiązują tam żadne zasady. Uczniowie powinni kierować się najprostszą z nich – „Nie czyni drugiemu, co tobie niemiłe”. Powinni zdawać sobie sprawę, że bez zgody rodziców nie wolno ujawniać w sieci swoich danych, a tym bardziej danych osób trzecich. Takie szastanie danymi może się okazać niebezpieczne dla ich właściciela. Jeśli chcemy podawać identyfikujące nas szczegóły – zabezpieczmy blog hasłem i udostępnijmy je tylko znajomym.

Musimy pamiętać, że to, co choć raz pojawiło się w Internecie, pozostaje tam już na zawsze. Za pomocą archiwów stron internetowych można obejrzeć także te materiały, które zostały z sieci dawno usunięte. Uczniowie muszą wiedzieć, że za to, co znajdzie się na stronie blogu, jest odpowiedzialny jego autor. Także za treści zawarte w komentarzach. Dlatego należy je moderować, czyli usuwać nieodpowiednie, a zatwierdzać tylko te właściwe, najlepiej jeszcze przed opublikowaniem. Za pośrednictwem blogu nie wolno też nikogo oczerniać czy obrażać. Pamiętajmy, że w sieci nie ma pełnej anonimowości, nikt nie może czuć się bezkarny.

Tworząc blog, dbajmy o jego treść, tematykę, interesujące materiały, nie zapominajmy jednak o jego formie. O ile błędy językowe mogą się zdarzyć młodszym uczniom, którzy dopiero uczą się pisać, to nawet najmłodszym trudno wybaczyć błędy ortograficzne. Bardzo łatwo się ich ustrzec, korzystając z narzędzi

do sprawdzania pisowni, które znajdują się w edytorze tekstu.

Kolejny problem to regularność publikacji postów. Jeśli decydujemy się prowadzić blog, starajmy się go aktualizować w miarę jednakowych odstępach czasu. Niestety, często zdarza się, że autorom brakuje weny twórczej, dlatego powinniśmy pomóc naszym uczniom, podpowiadając im różne sposoby wyszukiwania ciekawych tematów.

Zakończenie

Wykorzystanie blogów wiąże się z pewnymi problemami, ale korzyści edukacyjne, które blogi pozwalają osiągnąć, są o wiele większe. Dlatego nie czekajmy dłużej, zasmakujmy w blogowaniu sami, a potem zarażmy nim naszych uczniów.

Do dzieła!

Bibliografia

1. Cieśliński P. *Nauka trafiła do blogów*, Gazeta Wyborcza, 10 listopada 2006.
2. Davisom R. Red. *Nauczanie i uczenie się przez blogowanie* [dostęp 13 kwietnia 2008: http://www.edunews.pl/index.php?option=com_content&task=view&id=236&Itemid=13].
3. Downes S. *Educational Blogging*, EUCAUSE review, September/October 2004.
4. Hendzel J. *Uczymy się blogując* [dostęp 20 maja 2008: http://www.e-mentor.edu.pl/artyku_lv2.php?numer=21&id=455].
5. Magid L. *Your Students Are Blogging* [dostęp 20 maja 2008: <http://www.blogsafety.com/thread.jspa?forumID=120000006&threadID=120000058&messageID=1200000706#1200000706>].
6. The Edublogger, *Tips, tricks, ideas and help with using web 2.0 technologies and edublogs* [dostęp 20 maja 2008: <http://theedublogger.edublogs.org/>].
7. Wikipedia, Wolna encyklopedia [dostęp 21 maja 2008: <http://pl.wikipedia.org/wiki/Blog>].

Autorka jest nauczycielem konsultantem w Ośrodku Edukacji Informatycznej i Zastosowań Komputerów w Warszawie, autorką blogu edukacyjnego „Dorjan o TI w szkole, wykorzystanie Technologii Informacyjnej w edukacji” – dorjan.edublogs.org